

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg.se

Beslut

Datum 2025-06-25

Dnr SI 2024:8429

Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola vid Brunnsboskolan F-9 i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **31 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram samt anmäla frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

1. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 29 augusti 2025 informerar samtliga lärare om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur denna information har förmedlats. Denna information ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket, samt 3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att elever som riskerar att inte nå de kriterier för bedömning eller betygskriterier som minst ska uppnås ges stöd i form av extra anpassningar. En redogörelse för hur många elever som fått extra anpassningar fram till och med den 31 oktober 2025, samt vilka extra anpassningar som getts, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).

3. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, eller som redan har inkommit men där utredning ännu inte har startats, ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 1 juni och 17 oktober samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
4. För varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 17 oktober, ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under perioden 1 juni – 17 oktober. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
5. Se till att åtgärdsprogram utarbetas för de elever som ges särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång, men där åtgärdsprogram saknas. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).
6. Se till att upphöra med att annan person än rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram innehållande särskilt stöd i form av placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång för de elever som bedömts vara i behov av någon av dessa stödåtgärder. Inkom med nya åtgärdsprogram för eleverna där det framgår att rektorn fattat beslutet, alternativt beslut om att avsluta åtgärdsprogrammen för eleverna (3 kap. 9 § skollagen).

Anmälan frånvaro

7. Se till att när en utredning om en elevs frånvaro inletts, anmäler rektorn snarast frånvaron till huvudmannen. En förteckning över dessa elever och datum för när anmälan har gjorts ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser arbetet med kränkande behandling och studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:8429) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Brunnsboskolan F-9 i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Brunnsboskolan F-9 följer gällande bestämmelser om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, frånvaro samt arbetet mot kränkande behandling och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 13 och 15 maj 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans plan mot kränkande behandling, betygskataloger och utredningar om elevers behov av särskilt stöd samt åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elever inte alltid ges stöd i form av extra anpassningar. Lärare i samtliga stadier uppger att de inte hinner ge alla elever de extra anpassningar som de är i behov av och som bestämts. Lärare och elevhälsan uppger att det är många elever i de olika klasserna som är i behov av extra anpassningar och flera av lärarna uppger att det inte är möjligt att ge varje elev extra anpassningar på alla lektioner. Lärare uppger att det kan vara 5 - 8 elever i varje klass som har behov av extra anpassningar, till exempel i form av en extra genomgång eller med att komma i gång med skolarbetet efter lärarens genomgång. Det hinner inte lärare med. Lärare uppger vidare att nyanlända elever som läser vissa ämnen utanför förberedelseklassen behöver ges extra anpassningar men det är oklart för undervisande lärare vilka extra anpassningar som eleven är i behov av. Det finns också elever som har svårigheter med svenska språket, som ej är nyanlända, som lärare inte hinner ge extra anpassningar till. När elever har liknande behov av extra anpassningar brukar lärare göra dessa på gruppnivå, men det finns också elever som har mer specifika behov exempelvis att få göra muntliga prov eller läxförhör med hjälp av digitala verktyg. Lärare ger även som exempel elever som har behov av extra anpassningar i form av att få komplettera uppgifter och prov muntligt, för att kunna nå betygskriterierna. Detta hinner inte alltid läraren med exempelvis på lektioner där det inte är studiero. Lärare och elever får då genomföra detta utanför lektionstid. Även elever berättar att de inte alltid kan få hjälp på lektioner eftersom det kan vara stökigt och läraren behöver ägna sig åt att säga till elever som stör.

Elevhälsan uppger att lärare på mellanstadiet ofta påtalat för elevhälsan att de har svårigheter att möta elevernas behov av extra anpassningar. Eftersom lärarna inte alltid hinner med att ge eleverna stöd i form av extra anpassningar försöker lärarna göra dessa på gruppnivå i stället.

Rektorn säger att lärarna generellt har goda förutsättningar att ge eleverna extra anpassningar och att de flesta lärare gör det. Det finns dock lärare enligt rektorn som har utmaningar i arbetet med att ge eleverna extra anpassningar. Sådana utmaningar kan vara att lärarens ledarskap i klassrummet behöver stärkas, att enskilda elever saknar motivation till skolarbetet eller att det finns brister i studieron i klassen.

Anmälan till rektorn

Av dokumentation samt intervjuer framgår att det finns tydliga rutiner för hur lärare ska anmäla att de befärar att elever trots insatser i form av extra anpassningar riskerar att inte nå de kriterier för bedömning eller betygskriterier som minst ska uppnås. Dock så görs inte någon sådan anmälan avseende samtliga elever som trots extra anpassningar riskerar att inte nå målen. Lärare, elevhälsa och rektorn uppger att när lärare befärar att en elev trots extra anpassningar riskerar att inte nå kriterier för bedömning eller betygskriterier ska en "flaggning" i skolenhetens digitala lärplattform göras. Detta framgår även av skolenhetens skriftliga rutiner för "Lärares elevhälsoarbete". En "flaggning" ska ses som en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Avseende förskoleklass och lågstadiet kan en anmälan från lärare också ske direkt till specialpedagogen, som i sin tur anmäler eleven till rektorn genom att flagga eleven i lärplattformen. Innan en flaggning görs har vanligtvis lärare diskuterat elevens situation och extra anpassningar med arbetslaget samt elevhälsan. Ansvar för att flagga en elev ligger enligt lärarna främst på elevens klasslärare, även i ämnen som hen inte undervisar i, men ämneslärare har möjlighet att flagga på egen hand.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolenhetens betygskataloger de senaste två terminerna, vår- och höstterminen 2024. Av dessa framgår att 175 elever i årskurserna 6-9 höstterminen 2024 fick F eller streck i minst ett ämne. 64 av dessa elever hade F eller streck i minst fem ämnen. Flera av eleverna (ca 80) har haft F eller streck även under föregående termin, vårterminen 2024. Skolinspektionen har i intervjuer frågat lärare, elevhälsan och rektorn om ett flertal av dessa elever, om huruvida eleven har anmälts eller inte. Flera av eleverna har F i flera ämnen och/eller flera terminer i rad. Flera av eleverna i årskurserna 6-9 saknar dessutom godkänt betyg i något av ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska eller matematik, vilket innebär att de eventuellt inte kommer att uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Elevhälsan och rektorn uppger att ingen av eleverna som Skolinspektionen frågat om har anmälts till rektorn.

Lärare uppger att alla elever som trots extra anpassningar inte når betygskriterierna eller får F inte anmäls. Någon lärare uppger även att elever har anmälts utan att extra anpassningar har genomförts, eftersom läraren bedömer att eleven inte kommer att nå betygskriterierna i ämnet, men eleven utreds då inte. Lärare uppger att elever kan få F i betyg utan att ha anmälts, om läraren exempelvis bedömt att eleven inte är behov av särskilt stöd utan inte har gjort det hen ska, läst på ordentligt inför prov eller har låg studiemotivation. Elevhälsan säger att det är många elever som

inte når betygskriterierna och som inte anmäls, trots att elevhälsan gått igenom rutinen med alla lärare. Anledningar är exempelvis att lärare inte tar klasslärarrollen fullt ut, att det går bra för elever i klasslärarens egna ämnen eller att det är många elever som har stora stödbehov och att lärare därför prioriterar att anmäla elever med störst behov. Även rektorn uppger att rutinen för när och/eller hur lärare ska anmäla till rektorn inte är helt implementerad.

Utredning

Av dokumentation samt intervjuer framkommer att ett stort antal elever som har anmälts till rektorn inte har utretts. Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av dokumentation som visar vilka elever på skolenheten som har anmälts till rektorn, om och när en utredning har påbörjats och åtgärdsprogram upprättats, samt om elever har insatser som exempelvis särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång. Av listan framgår att 115 elever från årskurserna 1 – 9 har anmälts till rektorn att de riskerar att inte uppnå de kriterier för bedömning eller betygskriterier som minst ska uppnås. Av dokumentationen framgår att en utredning inte har påbörjats avseende 60 - 70 elever. De flesta är anmälda till rektorn under höstterminen 2024 men några elever har anmälts under vårterminen 2024. Lärare bekräftar att det tar lång tid efter en anmälan till rektorn tills att en utredning om särskilt stöd påbörjas. Skolinspektionen har ställt frågor kring ett flertal elever som har anmälts men där utredning saknas. Elevhälsan uppger att utredning har påbörjats för tre av dessa elever, som anmäldes i september och december 2024, men inte för övriga. Elevhälsan uppger att specialpedagogerna inte hinner med att utreda samtliga elever som anmäls och att det finns en kö med elever som har behov av en utredning. Specialpedagogen har tillsammans med biträdande rektor gjort en prioritering av vilka elever som ska utredas först, vilket är de elever som anses ha störst behov. Enligt elevhälsan ska samtliga elever som har anmälts utredas när specialpedagogerna får tid. Även rektorn bekräftar att utredningar för samtliga elever som har anmälts inte har påbörjats eftersom specialpedagogerna inte har hunnit med, samt att det finns en kö med elever som ska utredas. Rektorn uppger att två av specialpedagogerna kommer att arbeta heltid kommande läsår vilket förväntas skapa bättre förutsättningar att hinna med fler utredningar.

Åtgärdsprogram

Av dokumentation samt intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att det saknas upprättade åtgärdsprogram för samtliga elever som har särskilt stöd samt att åtgärder som särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad

studiegång inte alltid anges i elevernas åtgärdsprogram. Därtill har specialpedagog fattat beslut om åtgärdsprogram avseende elever som ges särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång. Av inkommen information samt intervjuer framkommer att specialpedagogerna ansvarar för att utreda elevers behov av särskilt stöd samt har delegation att fatta beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram. Skolinspektionen har vid besöket tagit del av samtliga aktuella åtgärdsprogram. Avseende nio elever finns beslut om särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång, som rektorn fattat beslut om, men inga upprättade åtgärdsprogram. Rektorn uppger att beslutet om särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång också är elevens åtgärdsprogram.

Avseende några elever finns både åtgärdsprogram och ett beslut om särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång. Åtgärdsprogrammet är då beslutat av specialpedagog och beslutet om särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång av rektorn. I elevernas åtgärdsprogram saknas dock åtgärderna särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte

är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns flera brister i Brunnsvetenskolornas arbete med extra anpassningar, att anmäla och utreda särskilt stöd samt upprättande av åtgärdsprogram. Utredningen visar att elever som bedömts vara i behov av extra anpassningar inte alltid ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för undervisningen, eftersom många elever har behov av extra anpassningar och att lärare därför inte alltid hinner med att ge dessa.

Vidare visar utredningen att lärare inte anmäler alla elever som, trots extra anpassningar, befars inte komma att nå de kriterier för bedömning eller betygskriterier som minst ska uppnås. Det finns ett stort antal elever som inte når de kriterier för bedömning eller betygskriterier som minst ska uppnås som rektorn inte har fått någon anmälan om, och som därmed inte heller har utretts för särskilt stöd. Vidare ser inte rektorn till att en utredning om elevernas behov av särskilt stöd påbörjas för de elever som har anmälts. Utredningen visar att ett stort antal elever har anmälts till rektorn, men någon utredning har inte påbörjats. När rektorn fått information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd är det rektorns ansvar att se till att en utredning påbörjas skyndsamt.

Därtill visar utredningen att åtgärdsprogram inte alltid upprättas för elever som ges särskilt stöd. Ett åtgärdsprogram ska upprättas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet är en skriftlig bekräftelse på att

eleven är i behov av särskilt stöd och vilka stödinsatser som ska sättas in. Det är därför ett viktigt dokument ur ett rättssäkerhets- och likvärdighetsperspektiv. Utredningen visar även att beslut om åtgärdsprogram innehållande åtgärder som särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång har fattats av annan person än rektorn.

Arbetet med elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att ett flertal elever har hög frånvaro. Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av bland annat betygskataloger, frånvarostatistik samt skolenhetens aktuella plan mot kränkande behandling. Av planen mot kränkande behandling framgår att mer än 50 procent av eleverna föregående läsår hade mer än 10 procents frånvaro. Därtill visar betygskataloger att fler än 40 elever i årskurs 6 – 9 har streck (lärare har inte kunnat bedöma elevens kunskaper på grund av frånvaro) i ett eller flera ämnen. Rektorn uppger att 11 frånvaroutredningar har genomförts de senaste 12 månaderna, vilket både rektorn och huvudmannen anser är för få i förhållande till hur elevernas frånvaro ser ut.

Av dokumentation inför tillsynen samt i intervjuer framgår att lärare kontrollerar och registrerar elevernas närvaro på samtliga lektioner. Vid oanmäld frånvaro får elevernas vårdnadshavare ett meddelande via skolenhetens digitala lärplattform, i samband med att lärare registrerar frånvaron. Om elever i förskoleklass och de yngre årskurserna är frånvarande utan att vara frånvaroanmälda tas kontakt med vårdnadshavare omgående.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att det finns rutiner för arbetet med elevers frånvaro. Lärare får kontinuerligt statistik från skolans kuratorer avseende de elever som har en sammanlagd frånvaro, både anmäld och oanmäld, över tio procent. Om lärarna inte känner till anledningen till elevens frånvaro tas kontakt med elev och vårdnadshavare för att ta reda på vad frånvaron beror på. Om frånvaron fortsätter kontaktas först kuratorn som har möte med elev och vårdnadshavare, därefter kontaktas rektorn som beslutar om att en frånvaroutredning ska genomföras. Rektorn och elevhälsan säger att när en frånvaroutredning påbörjas görs en anmälan till huvudmannen.

Vid intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att orsakerna till elevers frånvaro oftast är utredd och att åtgärder har vidtagits i syfte att öka närvaron. Skolinspektionen ger vid intervjuer exempel på flera elever som har hög frånvaro och efterfrågar vad som genomförts för respektive

elev. För majoriteten av eleverna är orsaken till frånvaron känd av både lärare och elevhälsa, och insatser för att förbättra närvaron har vidtagits. Som exempel kan frånvaron ha utretts inom ramen för en utredning om särskilt stöd eller i samråd med externa insatser. Rektorn säger att om insatserna inte leder till en förbättring av närvaron intensifieras dessa, och först om frånvaron fortsätter därefter kopplas rektorn in. Ofta stannar arbetet enligt rektorn på nivån där innan, vilket innebär att rektorn inte beslutar om en frånvaroutredning samt att en anmälan till huvudmannen inte genomförs.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i förskoleklassen eller grundskolan, ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan, utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att vårdnadshavare får information om elevens frånvaro under samma dag. Vid upprepad eller längre frånvaro kontaktar lärare elevens vårdnadshavare för att utreda vad frånvaron beror på. Om närvaron därefter inte förbättras kontaktas elevhälsan som har möte med elev och vårdnadshavare och åtgärder som syftar till att minska frånvaron vidtas. Enligt Skolinspektionens bedömning har en frånvaroutredning inletts när lärare har samråd med elev, vårdnadshavare samt elevhälsan för att utreda orsaken till elevens frånvaro. Skolinspektionen bedömer således att det inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller information till vårdnadshavare och utredning av upprepad eller längre frånvaro.

Dock bedömer Skolinspektionen att det är en brist att rektorn inte anmäler till huvudmannen att en frånvaroutredning har inletts. Utredningen visar

att det genomförts flera frånvaroutredningar innevarande läsår men att endast 11 har anmälts till huvudmannen. Att alla frånvaroutredningar inte anmäls till huvudmannen är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommuns verksamhet vid Brunnsboskolan F-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram samt anmäla till huvudmannen när en frånvaroutredning har påbörjats. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Arbetet mot kränkande behandling och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Språkbruk och kränkande behandling

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att lärare agerar samt gör anmälan till rektorn när elever utsätts för kränkande behandling. Elever i flera årskurser på låg- och mellanstadiet berättar att det förekommer att elever uttrycker kränkningar eller gör elaka saker mot andra elever, till exempel ger arga blickar, hotar eller kallar någon för ful, tjockis, n- eller z-ordet. Vidare förekommer det ibland konflikter och slagsmål på raster, särskilt när eleverna får vistas på andra stadiers skolgård. Flera elever säger att lärarna brukar säga till när saker inträffar samt påminna eleverna om skolans ordningsregler och åtgärdstrappa. Några elever säger dock att lärare inte säger till exempelvis när elever säger elaka saker till varandra. Eleverna säger vidare att det oftast är samma elever som bråkar och utsätter andra elever för kränkningar.

Lärare på låg- och mellanstadiet känner igen att elever uttrycker sig med kränkande uttryck, och uppger att arbete med språkbruket sker i samtliga klasser och genom PALS-arbetet. Lärarna delar inte några av elevernas bild att exempelvis n-ordet inte får några konsekvenser utan uppger att den typen av uttryck alltid leder till en anmälan om kränkande behandling.

Elever kan, enligt lärarna, ibland förvänta sig tydligare konsekvenser såsom avstängning, och om det inte sker kan eleverna uppfatta det som att inget görs. Även elevhälsan och rektorn känner igen språkbruket i låg- och mellanstadiet och säger att det finns ett pågående arbete kring det, både på individ- och gruppnivå. Elevhälsan och rektorn säger att det dåliga språkbruket inte är normaliserat på skolan utan att det är enskilda elever som utmärker sig, och som exempelvis har ett annat modersmål och inte förstår vad uttrycken betyder eller elever med olika stödbehov. Vidare bekräftar både rektorn och elevhälsan att lärare anmäler verbala kränkningar som kränkande behandling.

Studiero

Av intervjuer framgår att studieron brister i några klasser och ämnen, samt att åtgärder för att förbättra studieron vidtas. Elever i låg- och mellanstadiet berättar att det ibland blir stökigt på lektionerna i ett par ämnen. I lågstadiet uppger elever i flera klasser att elever skriker och bråkar på lektioner i idrott och hälsa, och att lektionstid kan gå till att hantera dessa elever. I en klass i mellanstadiet uppges att lektioner i ett ämne alltid är stökiga och att elever exempelvis sitter och spelar på datorn under lektionerna. Att studieron brister på dessa lektioner framkommer även på Skolinspektionens lektionsbesök där det noteras att flera elever pratar, tjafsar, går runt eller kastar saker i klassrummet. Läraren försöker att säga till eleverna som stör vilket inte ger någon effekt. Elever i både låg- och mellanstadiet uppger att det oftast är samma elever som återkommande stör studieron.

Lärare i låg- och mellanstadiet, elevhälsan och rektorn instämmer i att det finns lektioner där studieron inte är bra. Lärarna säger att exempelvis händelser som inträffat på raster kan påverka studieron i klassrummet. Lärarna känner dock inte igen elevernas uppgift att studieron brister på lektioner i idrott och hälsa, men tillägger att eleverna har haft mycket vikarier på dessa lektioner. Även rektorn uppger att det har varit mycket vikarier på idrottslektionerna vilket är förklaringen till att studieron fungerat sämre på lågstadiet. Elevhälsan känner till att studieron på idrotten i vissa klasser på lågstadiet har fungerat sämre, vilket den aktuella läraren har tagit upp med en av representanterna. Avseende klassen i mellanstadiet känner lärare, elevhälsan och rektorn igen bilden. Elevhälsan uppger att det finns flera elever i den aktuella klassen som har svårt att sitta still och många med liknande stödbehov. Rektorn bekräftar att det är en utmanande klass men säger också att den bristande studieron handlar om att läraren behöver mer stöttning i sitt ledarskap.

Av information inför tillsynen framkommer att ett flertal insatser görs för att säkerställa att undervisningen ska präglas av studiero, exempelvis

arbetet med PALS, gemensam lektionsstruktur, och att elevhälsans personal frekvent är ute i klasserna. Lärarna säger att arbetet som gjorts har varit omfattande samt att det lett till en förbättrad studiero i de flesta klasser. Lärarna, elevhälsan och rektorn delar elevernas bild att det är enskilda elever som återkommande stör studieron och det handlar om elever som har olika stödbehov. Orsakerna till elevernas beteende har utretts och åtgärder finns. Åtgärder som vidtas är exempelvis stöttning och handledning till aktuella lärare.

Utreda ordningsstörande beteende

Avseende elever som återkommande beter sig olämpligt eller stör ordningen har orsakerna klarlagts samt åtgärder vidtagits. Trots att enskilda elever återkommande uttrycker sig kränkande mot andra elever eller upprepande stör studieron på lektionerna uppger rektorn att det inte har gjorts några formella utredningar om elevernas ordningsstörande beteende. Rektorn säger att genomförande av en sådan utredning finns med i skolans åtgärdstrappa men att rutinen inte har följts, eftersom det inte har genomförts några utredningar. Dock uppger rektorn att de övriga stegen i trappan har följts, dvs. vårdnadshavare har kontaktats, möten och samtal har genomförts och åtgärder för att se till att det ordningsstörande beteendet ska upphöra har vidtagits.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn (1 kap. 5 §, 5 kap. 6 §, 6 kap. 10 § skollagen).

Av skollagen framgår att det ska bedrivas ett förebyggande arbete för att skapa studiero (5 kap. 3 § andra stycket skollagen).

Av skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stör ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Madeleine Olofsson

Föredragande
Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Mikaeil Yousefi medverkat.